

PORADNA PROJEKTU E-BEZPEČÍ LETOS ZACHYTLA PŘES 300 PŘÍPADŮ. VÝRAZNĚ VZROSTL POČET VYDÍRÁNÍ S VYUŽITÍM INTIMNÍHO MATERIÁLU OBĚTI.

Kamil KOPECKÝ

Online poradna projektu E-Bezpečí letos zachytila přes 300 případů spojených se zneužitím internetových služeb či mobilního telefonu. Výrazně vzrostlo množství případů úniku intimních materiálů na internet spojených s následným vydíráním a vyhrožováním.

Celkem 306 případů letos řešila online poradna projektu E-Bezpečí, zaměřená na problematiku rizikového chování v online prostředí a kyberkriminalitu. Pomoc hledali jak děti, tak i dospělí uživatelé internetu.

Počátek roku byl ve znamení případů kyberšikany, stalkingu/nezvládnutých rozchodů a zneužitých intimních materiálů v online prostředí (tzv. sexting). Stále více dětí hledalo pomoc v situaci, kdy poskytlo svůj intimní materiál osobě, které důvěřovalo, intimní záznamy však unikly na internet a staly se nástrojem dehonestování dítěte. Děti pak požadovali především technickou podporu (odstranění materiálů, diagnostiku šíření) a podporu psychologickou (co mám dělat, jak to říci rodičům, jak komunikovat s agresorem atd.).

Nejvíce případů dorazilo do poradny v dubnu, tým poradny projektu E-Bezpečí celkem 44 případů - většina z nich pak tvořily případy spojené s [výzvou modrá velryba](#). Děti začaly poradnu

masově kontaktovat od 14. dubna, v té době již policisté řešili první případy nápodoby tohoto rizikového fenoménu.

“Kontaktovala nás například 15letá školačka, která se o modré velrybě dozvěděla od tzv. youtuberů (ti v dubnu masově o modré velrybě informovali a přebírali informace z bulvárních i seriózních internetových portálů). Vyzkoušela si zadat startovací hashtag (#) a během jednoho dne se jí ozvalo několik dalších “hráčů” (kurátorů), kteří s ní začali hru hrát - motivovali ji k plnění úkolů, manipulovali s ní a nakonec vydírali. Postupně dívku donutili, aby splnila první 2 úkoly a poslala jim fotografii, která potvrzovala, že dívka úkol splnila (úkolem bylo vyřezat si do stehna motiv velryby, což dívka s pomocí kružítky provedla). Jakmile fotografii odeslala, okamžitě s ní přestali komunikovat,” uvádí Kamil Kopecký z týmu E-Bezpečí. Zároveň doplňuje: *“Jeden z kurátorů, který byl do vydírání zapojen, nás dokonce i kontaktoval a omlouval se. Prý netušil, že dívka “hru” dívka nebere jako adrenalinový žert, a že se vlastně do výzvy zapojit nechtěl. Jednalo se o 16letého středoškoláka z Brna, který se o fenoménu opět dozvěděl z médií a postupoval podle dostupných návodů. Tento i další případy jsme předali k řešení Policii ČR.”*

Postupem času se začaly na poradnu obracet i učitelé, kteří nám oznamovali, že si jejich žáci kreslí na ruce fixy velryby a že si žáky neví rady. Děti ve třídě papouškují informace šířené televizí a Youtube kanály a nic nepomáhá. *“Vrcholem všeho bylo, když mi informace o sebevražedné hře přinesl domů i můj vlastní 9letý syn, kterého - stejně jako ostatní děti - o “hře, vraždící děti”, informovali učitelé,”* doplňuje Kopecký. Pro tyto případy jsme proto pro učitele i rodiče připravili podrobný postup, [jak s dětmi o fenoménu komunikovat](#).

V květnu začala poradna zachycovat velké množství případů online vydírání s velmi podobným scénářem - dospělé muže v prostředí Facebooku oslovila neznámá dívka, začala s nimi komunikovat. Komunikace se stala stále intimnější, postupně se přesunula do prostředí Skype, kde spolu “dívka” a muž začali provozovat videochat. Výsledkem pak byl únik intimních materiálů a následná platba “výpalného” za to, že videozáznam nebude zveřejněn. Celý problém jsme podrobně rozebrali [zde](#) (cílené na muže) a [zde](#) (cílené na ženy). Obdobnou formu vydírání jsme zachytili i v

případě dětí - v průběhu května se na nás obrátilo několik rodičů, jejichž dítě se stalo terčem stejného typu útoku.

V červnu jsme zachytili velmi zajímavý případ, ve kterém skupina uživatelů Facebooku psychicky týrala bývalého přítele (15 let) jedné z nich. Dívka (podporovaná svými online přáteli) posílala expartnerovi fotografie, na kterých se sebepoškozovala (řezala se na břicho). Tvrdila mu, že je to jeho vina. Komunikovala s ním také o tom, že chce kvůli němu spáchat sebevraždu. Její online přátelé nakonec chlapci napsali, že dívka sebevraždu skutečně spáchala a že to bylo kvůli němu. Chlapce celá věc velmi trápila, cítil pocit viny a spoluodpovědnosti, nevěděl, co má dělat. Vše byl však jen jeden velký podvod s cílem "vystřelit si z něj".

Do poradny nám napsali také klienti, kteří byly svému partnerovi/partnerce nevěrní, a proto se stali terčem msty - jejich partneři začali internetem šířit jejich intimní materiály a poškozovat jim pověst. Velmi často je tento způsob chování spojen s nezvládnutým rozchodem - expartner či expartnerka si tímto způsobem vyřizují účty se svými bývalými protějšky, zakládají jim falešné profily, v rámci kterých nabízejí např. erotické služby, zveřejňují kontaktní údaje a sdílejí intimní materiály pořízené v rámci jejich vztahu.

V závěru roku se v poradně objevily různé druhy podvodů - ať již šlo o klasickou podvodnou reklamu Ling Fluent, nebo o tzv. romance scam (americký voják na Facebooku). Začaly se objevovat také různé případy vydírání a vyhrožování spojené s politikou - pachatelé byli příznivci extrémistických politických stran. Poradna zachytila také případy kyberšikany cílené na mladé začínající youtubery, kteří díky své videoprodukci získali jak sympatizanty, tak i hatery, kteří začali na youtubera masově útočit - dehonestovat, vyhrožovat atd.

Online poradna funguje díky řadě partnerů a institucí, především díky podpoře společností O2 Czech Republic (generální partner projektu E-Bezpečí), Google, Seznam.cz, statutárním městům Olomouc a Ostrava, Olomouckému kraji a Ministerstvu vnitra ČR. Velký dík pak patří kriminalistům z oddělení kybernetické kriminality Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje, kteří řadu

případů přebírají a řeší po své vlastní linii. Děkujeme, že pomáháte.

Redakce E-Bezpečí